

(המשך מעמוד 11)

לעבוד בתעשייה האווירית, הוא עבר לעבוד אצל שאול אייזנברג בעסקי תעופה (אנב, אייזנברג גם רכש את ביתו של שוימר בסביון). למזלה של מדינת ישראל, היא רחקה את ההצעה על הסף. כך, הודות לעסקי הפשע המד אורגן, נוצרו שותפויות בין שווימר, יועצו של פרס, לבין נמרודי וגרינשפון. ודרך האי הריזו הגיעו אל חשוקקי.

אלוף-השוחד

הסעודי

חשוקקי היה פעיל בשנות ה-70 בעסקים רבים באמריקה. הוא נשחך לה ללמוד בה על-ידי אביו, שהיה רופא ידוע בסעודיה. כאשר התחילה סעודיה לרכוש נשק וציוד בכמויות אדירות, אחרי עליית מחירי הנפט, היה חשוקקי הסעודי היחיד שהיה לו קשרים טובים בריאד, ושהוא הניח אוניברסיטה אמריקאית. הוא היה למתווך בעסקות

אל שווימר ושימרון פרס קשרים מימי ההברחות

וסיירות האשמי לירושלים. הם נסגשו עם פרס והציעו לו למי כור לאיראן טילי. מאז, תמורת השפעה על המישטר האיראני. עובדות אלה מצויות בתצהיר שהי

גיש עורך-הדין האמריקאי סמואל אוואנס לבית-המשפט בניו-יורק. אור אנס מואשם בכך שקשר קשר עם תת-אלוף אברהם ברעם, ישראל אייזנברג, סירווס האשמי ואחרים (ראה מיט-גרת) למכירת נשק לאיראן.

כל העובדות האלה מטילות אור שונה על עיסקי-הנשק עם איראן.

הם לא נולדו מתוך מחשבה פוליטית, שהתגבשה בדיונים בין מומחים פוליטיים וצבאיים בירושלים. שימרון פרס לא נכנס בה בעיקבות דיונים מעי מיקים והתוויות מדיניות ארץ-כתיטוח. הוא הסתבך בה בגלל קשריו האישיים עם הרסתקן, ידיד-נעורים, שהסתבך בה בלי לל קשריו האישיים עם איש הפשע המאורגן באמריקה. שהסתבך בה בגלל קשריו עם הרסתקן סעודי.

כך נעשית הפוליטיקה הגבוהה.

סיירווס האשמי היה אחד מעוזריו של גורבאניפאר בעיסקי-נשק. הוא מת בלונדון באופן מיסתורי. מתוך נחקר על-ידי סקוטלנד יארד.

שר קשרים עם אישי-הצמרת בעיר, ביניהם גם גרינשפון. גרינשפון הפגיש את חשוקקי עם שווימר, והקשרים בין השניים התהדקו.

שמפניה

לפרס

ב-1984, כאשר ביקר ראשיה ממשלה שימרון פרס באמריקה, והתגורר במלון ריגנסי, הביא אליו יועצו שווימר את חשוקקי לשיחה. לקומה השמינית של המלון הוחש ארגו שמפניה (על חשבון חשוקקי), ובמקום היה גם יעקב נימרודי.

כפגישה השיג חשוקקי את הסכמת פרס לתוכנית-השלום של חוסיין-פאד, שהוגשה לאחר-מכן לנשיא רגן על-ידי פאהד. התוכנית דיברה על השיתוף שלום במרחב והשקעת 300 מיליארד דולר בפיתוח. חשוקקי נפגש, לשם אישור התוכנית, גם עם יאסר ערפאת, חוסיני מוכאראם, וכמוכן המלך חוסיין והמלך פאהד.

הברות ריגנסי היתה כבר אז מעורבת בעסקי-הנשק עם איראן. כי התאם לדיווחים באמריקה מכרה ישראל לאיראן נשק באמצעות חשור-קקי-שווימר-נמרודי החל ב-1982. ביולי 1985 טסו חשוקקי

עדינא חשוקקי (ימין) בתנוחה אופיינית עיסקי שוחד של מיליונים

חשוקקי לא שילם

חומר עשיר על עסקות-הנשק עם איראן טמון בתיק של בית-מישפט ניו-יורקי. בתיק זה מואשם עורך-הדין האמריקאי סמואל אוואנס בקשר לשלוח נשק לאיראן. בניגוד לחוק האמריקאי, יחד עם תת-אלוף אברהם ברעם ואיש-העסקים ישראל אייזנברג מישאל, האיראני סירווס האשמי, שמת או נרצח בינתיים, ואנשי-עסקים אמריקאיים שונים, ובניהם אחד רוי פומאיק.

בתיק זה הגיש אוואנס תצהיר מאלף ביותר.

דרכונים

בלי חותמת

אוואנס מספר כי הוא נפגש אי שית בלונדון, בקיץ 1985. עם מנחם הליים ככירים של התעשייה הצבאית הישראלית. הפגישות אורגנו על-ידי האשמי.

מנהלי התעשייה הצבאית הישראלית, שיוזמנו למישפט, אמרו לאוואנס כי אמריקה מאי שרת את העסקות.

לדברי אוואנס ב-6 בדצמבר 1985, בפגישה בבית הלמן, המליץ רוברט מקפיארלן לעצור את מישלוחי-הנשק, והנשיא אישר את הצעתו. הנשיא הורה למקפיארלן להיפגש עם רייזויד קמחי ומאנצ'ר גורבאניפאר, ולמסור להם כי ארצות-הברית מוכנה לשיחות מריניות

עם איראן, וכי לא תספק נשק לאיראן ולא תתיר לאחרים לעשות זאת. מקפיארלן נפגש עם קמחי וגורבאניפאר בלונדון, ב-8 בדצמבר, ואמר להם זאת. מייד לאחר מכן החליף עמר רם ניר את קמחי, והארמיראל ג'ון פוינדקסטד החליף את מקפיארלן.

ב-1 בינואר 1986 שלח אחד משור תפיו של אוואנס מיזכר לשגרירות ארצות-הברית בפאריס, ובו כתב כי פוינדקסטד אישר מכירת 10 אלפים טילים מסוג טאו מישראל לאיראן, דרך חברה פרטית. הטילים נשלחו ישירות מישראל לאיראן, שור היה ביקורו של עמירם ניר ב-17 במרץ 1985 בווינגטון, שבו שיכנע את ראש הסניף האיראני, קייסי, כי גורבאניפאר נמצא עתה בקשר ישיר עם אישים מייצג באיראן, אשר ישחררו את השבויים האמריקאיים בלבנון ויאפשרו חזירה אסטרטגית לאיראן.

ניר הצליח לשכנע את קייסי ואת פוינדקסטד, שניים אלה שיכנעו את רגן לאשר את העסקה. במאוס 1986 בא אוואנס לישראל עם אחד העוסקים בעסקות. מינארדוס. בממליה-העופה בינ-גורבאניפאר המתונו להם אנשי-ביטחון, שראו להעבירם את הליכודי-ניסה מבלי שיוזכעו בדרך-כנייה חותמות-ביניים. הם נמי גשו עם סוחרי נשק מורששים על-ידי מישרד-הביטחון, וכן עם צבי רויטר, מנהל סביט רגן לאשר את העסקה.

במאוס 1986 בא אוואנס לישראל עם אחד העוסקים בעסקות. מינארדוס. בממליה-העופה בינ-גורבאניפאר המתונו להם אנשי-ביטחון, שראו להעבירם את הליכודי-ניסה מבלי שיוזכעו בדרך-כנייה חותמות-ביניים. הם נמי גשו עם סוחרי נשק מורששים על-ידי מישרד-הביטחון, וכן עם צבי רויטר, מנהל סביט

לדברי אוואנס, אמר ניר כי עסקות אלה אושרו כררגי-המימשל הגבוהים ביותר בארצות-הברית. כאשר רולאנד קיע כסף בעסקים אלו, הבטיח לו עמירם ניר ערבות של ממשלת-ישראל להשקעותיו. רולאנד התייעץ עם מיליון דולר קמחי, השקיע 15 מיליון דולר

כנגד ביטחונות של חשוקקי והבטחות של ניר. עתה הוא קועק את רכושיו של חשוקקי, לשם החזרת כספו.

מיזכר

סודי ביותר

התאם לתצהיר של אוואנס, סיפר אוואנס לרולאנד כמה חודש שים לפני פגישה זו, כי הוא וסירווס האשמי עושים עיסקה שבה מעורבות ארצות-הברית וישראל. רולאנד אמר לאוואנס כי הוא מכיר היטב את דויד קמחי, שיש לו קשרים טובים בממשלה האמריקאית, והציע להיות שותף כי עיסקות ולהשתמש בקשרי קמחי באמריקה. זמן-מה לאחר מכן בוצעה עיסקה עם איראן בפיקוח ניר. מאק פארלן וגורבאניפאר, המימון גוייס על-ידי חשוקקי בהלוואות.

המסמכים שהגיש אוואנס כוללים מיזכרים חשאיים של אנשי הסניף-איראני ושלוחותיו, הנוגעים להערכת הברונות של הממשלה האיראנית, וזמה ניתן להשיג שם.

במיסמך סודי ביותר לקולונל מולר, נציג המאיינס באירופה, נמסר בין השאר:

האיראנים מכנים את מבצע העסקות בשם 'דמבאר', על-שם הר הסמך לטהראן.

מטלת איראן רוצה לרכוש 110 מטוסי אף-4 אי במחיר השוק. כן הם רוצים חלקי חילוף למטוסים אלה. הי עיסקה לא בוצעה. כי האיראנים סירבו לנהל משאומתן עם הסניף-איראני.

האיראנים מוכנים להציע לאמריקאים, כדי לקבל את מבוקשם, טנק סובייטי חדיש ביותר, יחד עם שרידים של עוד שני טנקים, וכן לספק לאמריקאים שמונה הליקופטרים סובייטיים. כל הנשק הסובייטי נלקח מעיר ראק, אם הסניף-איראני אינו יכול לברר אם אכן יש לאיראן ציוד סובייטי כזה, מוצע לבקש מהמוסד לברר זאת.

כתבה-מיזכר חבר שוחח עם נציג גי המוסד על-יכך, ויש להם עניין רב בהצעת-החילופין, והם מוכנים להושיט כל עזרה.

האיראנים יפתחו במגיעים כאשר יקבלו אישור לאספקת 39 מטוסים שהם מעוניינים בהם.

האיראנים מוכנים לזון בשיבוץ חלק מהמטוסים ליד הגבול הסובייטי, ולאפשר לאמריקאים לקבל את המידע שהציוד האלקטרוני במטוסים יעביר.

י"ד הפרלמנט האיראני, האשמי ראפסאנאג'אני, הומק מישלחת צבאית סובייטית המבקרת באיראן, לצייד מחדש את כל הצבא האיראני, כדי לסכל את החזירה הסובייטית מוצע להתחיל בעיסקה הנזכרת.

לאפשר לישראל לבצע את העסקות. הוסכם עם הישראלים כי הם מוכנים לקבל מייד את הנשק הסובייטי תמורת אספקת ציוד צבאי לצבא איראן.

נפגשו עם נציגי המוסד הישראלי, שהפצירו בנו לנהל מגעים בעניין חיי-לופיה-הציוד. הסברנו כי קודם-כל עלינו להציע זאת לארצות-הברית, נאמר במיזכר.